

Respect pentru oameni și cărți

Se nu te înțezi săq; nuq; ob; cunună; bătăciu; iñ;
omă; abq; ipocreson; lăsămă; erită; lezurbin; nă; bătăciu; q;
om; nu; bătăciu; lăsămă; Amatorul; lăsămă; erită; ob;
q; păstărușo; lăsă; lăsăos; le; măbăru; kăl; măcun
nuq; kă; răgă; le; erită; ob; q; le; nov; le; jinie; le; păstăru;

JAMES BALDWIN

Altă țară

Traducere din limba engleză de Ștefan Iancu

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI
Easy Rider / 5

PARTEA A DOUA
Cât de curând / 171

PARTEA A TREIA
Către Betleem / 361

Respect pentru oameni și cărți

PARTEA ÎNTÂI

EASY RIDER

I-am zis, atârnătorii
Ia să stea deoparte,
Așa că a întins-o,
Dar nu merge departe.
— W.C. HANDY

1

Stătea în Times Square, cu fața spre Seventh Avenue. Era trecut de miezul nopții și rămăsese în cinematograf, pe rândul de sus de la balcon, de la ora două după-amiază. De două ori îl deșteptaseră zgomotele violente ale filmului italian, o dată îl sculase plasatorul și de alte două ori fusese trezit de degete care i se cățărau ca niște omizi între coapse. Era atât de istovit, căzuse atât de jos, că abia mai avea putere să se enerveză; nimic din el nu-i mai aparținea – *you took the best, so why not take the rest?*¹ – dar mărâise în somn, își dezvelise dinții albi pe fața neagră și încrucișase picioarele. Apoi balconul se goli, filmul italian se apropiie de un punct culminant; se împeteci în jos pe scările nesfârșite până în stradă. Îi era foame, își simțea gura împuțită. Își dădu seama prea târziu, în timp ce trecea printre uși, că voia să urineze. Si era falit. Si nu avea unde să se ducă.

Un polițist trecu pe lângă el și-i aruncă o privire. Rufus se întoarse, își ridică gulerul de la geaca de piele, în timp ce vântul îl pipăi încântat prin pantalonii de vară, și porni spre nord pe Seventh Avenue. Se gândise să meargă în centru și să-l trezească pe Vivaldo – singurul prieten pe care îl mai avea în oraș, poate pe lume – dar acum se hotărî să meargă mai departe, până la un anumit bar și club de jazz și să arunce o privire înăuntru. Poate că cineva l-ar vedea și l-ar recunoaște, poate că unul dintre băieți i-ar da ceva cașcaval pentru o masă sau măcar un bilet de metrou. În același timp, speră că nu-l va recunoaște nimeni.

Bulevardul era și el tăcut și cele mai multe dintre luminiile strălucitoare erau stinse. Din când în când trecea câte o femeie, din loc în loc un bărbat; rareori, câte un

¹ Mi-ai luat ce aveam mai bun/ Așa că poți să ieși și ce mi-a mai rămas. (eng.) (n.tr.)

cuplu. La colțuri, sub felinare, lângă magazine, grupulețe de oameni albi și strălucitori stăteau la taclale, își arătau dinții unui altora, se atingeau, fluierau după taxiuri, erau duși în goană în ele, dispărăau prin ușile magazinelor sau în întunecimea străzilor lăturalnice. Tarabe de ziare țintuiau colțurile pavajului ca mici cuburi negre pe o tablă de șah, iar polițiști și taximetriști și alții, mai greu de identificat, pășeau apăsat înainte și schimbau cu vânzătorul cocoșit înăuntru genul de cuvinte pe care le cunoșteau și unii și alții. Un panou publicitar făcea reclamă gumei de mestecat care te ajută să te relaxezi și să zâmbești în continuare. Numele uriaș de neon al unui hotel se lua la întrecere cu cerul fără stele. La fel și numele starurilor de cinema și ale oamenilor care apăreau sau urma să apară pe Broadway, alături de numele kilometrice ale vehiculelor care aveau să-i poarte către nemurire. Marile clădiri, neluminate, teșite ca un falus sau ascuțite ca o suliță, păzeau orașul care nu doarme niciodată.

Pe sub ele trecea Rufus, unul dintre cei căzuți – căci greutatea acestui oraș era criminală – unul dintre cei striviti în ziua, care era fiecare zi, în care turnurile căzuseră. Complet singur, ceea ce-l omora, făcea parte dintr-o nouă și numeroasă categorie. Băieți și fete care beau cafea la bufetele magazinelor și care erau despărțiti de condiția lui de bariere la fel de efemere ca țigările lor arzânde. Cu greu puteau accepta asta, aşa cum nu suportau nici să-l vadă pe Rufus, dar ei știau de ce umbla pe străzi în seara asta, de ce mergea toată noapte cu metroul, de ce îi ghiorțăia stomacul, de ce avea lațe în păr, subțiorile acre, pantalonii și pantofii prea subțiri și de ce nu îndrăznea să se opreasă și să se ușureze.

Acum se opri în fața intrării încețoșate a localului de jazz, trăgând cu ochiul înăuntru, mai mult simțindu-i decât văzându-i pe negrii frenetici de pe scenă și mulțimea nepasătoare și amestecată din bar. Nimeni nu făcea nimic, muzica era zgomotoasă și goală și era zvârlită înspre mulțime ca un blestem în care nu mai credeau nici măcar cei care urau cel mai adânc. Știau că nimeni nu auzea, că cei fără sânge în vine nu pot fi făcuți să săngereze. Așa că le ofereau ceea ce toată lumea ascultase deja, îi asigurau pe

toți că nimic îngrozitor nu avea să se întâmple, oamenilor de la mese le plăcea să strige peste acest nemaipomenit amestec, iar cei de la bar, sub protecția zgomotului fără de care n-ar fi putut trăi, continuau să încerce să obțină ceea ce căutau. Voia să intre și să se ducă la toaletă, dar îi era rușine de cum arăta. Se ascunse, de fapt, de aproape o lună. Și se văzu acum, cu ochii minții, poticnindu-se prin multime către toaletă și tărându-se afară în timp ce toată lumea îl urmărea cu priviri pline de milă sau de dispreț. Ori cineva sigur ar fi șoptit „Asta nu e Rufus Scott?”. Cineva s-ar fi uitat la el cu groază, apoi s-ar fi întors la treaba lui cu un prelung „Fratee!”. Nu putea s-o facă – și țopăia de pe un picior pe celălalt și ochii i se umpleau de lacrimi.

Un cuplu de albi ieși pe uși, râzând, abia uitându-se spre el în trecere. Căldura, miroslul de whisky, bere și fum al oamenilor care ieșiră dinăuntru și-l loviră în timp ce ușile se deschideau aproape că-l făcură să plângă de-a binelea și îi făcură stomacul să ghiorțăie din nou.

Îl făcură să-și amintească de zilele și noptile când fusese înăuntru, pe podium sau în multime, șmecher, îndrăgit, cum și-o trăgea cu orice gagică avea chef, cum și-o trăgea la petreceri și se spărgea și se îmbăta și se prostea cu instrumentiștii care erau prietenii lui, care îl respectau. Cum se ducea apoi acasă, în dormitorul lui, încuia ușa și își dădea jos pantofii, poate își turna ceva de băut, poate asculta niște discuri, se întindea pe pat, poate suna vreo tipă. Apoi își schimba lenjeria și șosetele și cămașa, se bărbierea, făcea un duș și se ducea în Harlem la frizerie, îi vizita apoi pe maică-sa și pe taică-su și o tachina pe soră-sa, Ida, și mâncă costițe sau cotlete de porc sau pui sau legume sau turtă sau yami sau biscuiți. Pentru un moment crezu că o să leșine de foame, se apropie de un zid al clădirii și se sprijini de el. Fruntea îi era plină de sudoare rece. Se gândi: chestia asta trebuie să înceteze, Rufus. Rahatul asta trebuie să înceteze. Apoi, din epuizare și din imprudență, văzând că nu e nimeni pe stradă și sperând că nu o să apară nimeni la intrare, dădu drumul jetului de urină să stropească pavajul de piatră rece, sprijinindu-se cu o mâna de zid și urmărind cum se ridică aburul firav.

Își aminti de Leona. Îl umplu dintr-o dată o senzație bolnăvicioasă, rece, familiară și știu că își amintește de Leona. Și începu să meargă, acum foarte încet, cu mâinile în buzunare și cu capul plecat, depărtându-se de muzică. Nu mai simțea frigul.

Căci amintirea Leonei era în același timp – cumva – amintirea ochilor mamei lui, a furiei tatălui lui, a frumuseții surorii lui. Era amintirea străzilor din Harlem, a băieților de pe prisă, a fetelor de pe scări sau de pe acoperișuri, a polițistului alb care îl învățase cum să urască, a jocurilor cu minge din stradă, a femeilor aplecate pe ferestre și a numerelor de lotto pe care le jucau în fiecare zi sperând să dea lovitura pe care taică-su nu o dădea niciodată. Era amintirea automatului cu discuri, a hârjonelii, a dansului, a erecțiilor, a luptelor între găști și a futaiurilor în grup, a primului lui set de tobe – pe care i-l cumpărase taică-su – a primului fum de marijuana, a primei dăți când a tras pe nas. Da: și a băieților prea duși, înjunghiați pe prispe, a băiatului mort de supradoză pe acoperiș, în zăpadă. Era amintirea ritmului: *O cioară, zicea taică-su, trăiește toată viața, trăiește și moare după un ritm. Rahat, și-o trage pe ritmul ăla și copilașul pe care îl vâră acolo, ei bine, țopăie pe ritm și ieșe nouă luni mai târziu ca o tamburină dată dracului.* Ritmul: mâini, picioare, tamburine, tobe, piane, râsete, înjurături, bricege; bărbatul înțepenind cu un hohot de râs și un mărâit și un tors, femeia umezindu-se și lăsându-se moale cu o șoaptă, un oftat și un țipăt. Ritmul – vara în Harlem aproape că putea fi văzut, tremurând deasupra pavajului și pe acoperiș.

Și fugise, aşa crezuse, de ritmul Harlemului, care era ritmul propriei lui inimi. Într-o tabără militară în sud și apoi pe marea agitată.

Pe când era încă în armată, adusese dintr-una din călătorii un șal indian pentru Ida. Îl luase de undeva din Anglia. În ziua în care i-l dăduse și ea îl probase, simțise ceva în el, ceva ce nu mai fusese atins până atunci. Nu mai văzuse frumusețea negrilor până atunci. Dar, uitându-se la Ida cum stătea în fața ferestrei bucătăriei din Harlem, pricepând că nu mai era doar sora lui mai mică, ci o fată care avea să fie femeie curând, o văzuse alături de culorile șalului, de

ale soarelui, cu o splendoare mai străveche decât piatra cenușie a insulei pe care se născuseră. Se gândise că poate această splendoare va apărea din nou în lume într-o zi, în lumea lor. Pe vremuri, Ida nu fusese doar urmașa unor sclavi. Privindu-i fața întunecată în soare, îndulcită și umbrită de splendida eșarfă, se vedea că odată fusese o regină. Apoi se uitase pe fereastră la gura de aerisire și se gândise la curvele de pe Seventh Avenue. Se gândise la politiștii albi și la banii pe care îi făcea pe seama trupurilor negre, banii pe care îi făcea toată lumea.

Se uitase înapoi la sora lui, care îi zâmbea. Pe un deget lung răsucea inelul în formă de șarpe cu ochi de rubin pe care i-l adusese dintr-o altă călătorie.

— Ține-o tot aşa, zisese ea, și o să fiu cea mai bine îmbrăcată fată din cartier.

Era bucuros că Ida nu-l putea vedea acum. Ar fi spus „Doamne, Rufus, n-ai dreptul să umbli în felul asta. Nu știi că ne bazăm pe tine?“.

În urmă cu șapte luni, într-o altă viață parcă, avusesese un concert într-unul din noile localuri din Harlem, deținut și condus de un negru. Era ultima lor noapte. Fusese o noapte bună, se simțeau bine cu toții. După concert, mai mulți se duceau la casa unui faimos cântăreț negru care tocmai reușise să facă primul lui film. Pentru că localul era nou, era arhiplin. După aia, din câte auzise, nu a mai mers atât de bine. Tot felul de lume era acolo în seara aia, albi și negri, bogați și săraci, oameni care veneau pentru muzică și oameni care își duceau viața prin localuri din alte motive. Erau pe acolo și două cucoane bogate, mai multe aproape bogate și o grămadă de dumnezeu-știe-ce care scânteiau la încheieturi, la urechi și în păr. Cei de culoare se distrau pentru că simțeau că, din cine știe ce motiv, multimea era solidară cu ei, iar alpii se distrau pentru că nimeni nu-i făcea să se simtă prost pentru că erau albi. Localul, cum ar fi zis Fats Waller, era în aer.

Prin jur era niște iarbă și el era puțin luat. Se simțea nemaiîmpomenit. Și, în timpul ultimului set, se simți de două

Raportul Centrului de învățământ și cerc

ori mai viu pentru că saxofonistul, care fusese toată seara grozav, dădu drumul unui solo extraordinar. Era un puști cam de vîrstă lui Rufus, dintr-un loc imposibil gen Jersey City sau Syracuse, dar care la un moment dat își dăduse seama că putea vorbi prin saxofon. Si avea multe de zis. Stătea acolo, cu picioarele crăcăname, călăring aerul, umplându-și coșul pieptului, tremurând în țoalele lui de tip de douăzeci de ani și țipând prin pâlnie *Mă iubești? Mă iubești? Mă iubești?* Si din nou, *Mă iubești? Mă iubești? Mă iubești?* În orice caz, asta era întrebarea pe care Rufus o auzea, aceleași cuvinte repetate la nesfărșit, variat și insuportabil, cu toată forța pe care o avea tipul. Bărbații de pe podium rămăseră alături de el, destini și puțin distanți, adăugând și chestionând și confirmând, abținându-se atât cât puteau, cu un aer autoironic; dar știau cu toții că băiatul sufla pentru fiecare dintre ei. Când setul se încheie, erau toți leoarcă. Rufus își putea simți miroslul și pe cele ale bărbaților din jurul lui și „Gata, asta a fost”, zise basistul. Publicul țipa că mai vrea, dar ei își făcură cântecul lor semnătură și luminile se aprinseră. Iar el cântase ultimul lui cântec al ultimului lui set.

Avea să-și lase acolo instrumentele până luni după-amiază. Când coborî de pe scenă, o fată blondă și îmbrăcată simplu stătea și se uita la el.

— Ce-ai de gând, drăguță? o întrebă. În jurul lor toată lumea era ocupată, se pregăteau să ajungă la petrecere. Era primăvară și aerul era diferit.

— Ce-ai tu de gând? contrase ea, dar era clar că nu găsise ce altceva să zică.

Spusese destul. Era din sud. Si ceva se trezi în Rufus în timp ce se uita la fața ei plată, fără culoare, fața albilor săraci, și la părul ei drept și pal. Era mai mare cu mult decât el, probabil trecută de treizeci de ani, și prea subțire la corp. Cu toate astea, deveni dintr-o dată cel mai atrăgător corp pe care îl văzuse de multă vreme.

— Dulceață, zise și ii oferi zâmbetul lui strâmb, nu ești cam departe de casă?

— Da păi îs, zise ea și nici că mă mai întorc vreodata acolo.

El râse și ea râse.

— Păi, Ano, zise el, dacă ne gândim la același lucru, atunci hai să ajungem la petrecerea aia.

O luă de braț, lăsând intenționat dosul palmei să-i atingă un sân, și spuse:

— Nu te cheamă Ana, nu-i aşa?

— Nu, zise ea, Leona.

— Leona? Și zâmbi din nou. Avea un zâmbet teribil de eficient. E un nume drăguț.

— Pe tine cum te cheamă?

— Pe mine? Eu sunt Rufus Scott.

Se întrebă ce căuta ea în barul lui, în Harlem. Nu părea deloc genul de tipă căreia să-i placă jazzul și cu atât mai puțin părea să fie genul care merge singură în baruri nefamiliale. Avea o haină subțire de primăvară, părul lung era pieptănăt simplu pe spate și prins în niște agrafe, era dată cu foarte puțin ruj și niciun alt machiaj.

— Hai, zise el. Ne înghesuim într-un taxi.

— Ești sigur că e în regulă să vin și eu?

El își supse dinții.

— Dacă n-ar fi fost în regulă, nu te-aș fi invitat. Dacă zic că e în regulă, e în regulă.

— Păi, în regulă atunci, zise ea râzând scurt.

Merseră împreună cu mulțimea care, cu multe întreruperi, cu discuții și râsete și multă confuzie erotică, se revârsă în stradă. Era trei dimineața și oamenii îmbrăcați de gală din jurul lor sclipeau și fluierau și ocupau toate taxiurile. Alții, mai puțin de gală – erau la extrema vestică a Străzii 125 – stăteau în grupulețe pe marginea străzii, întorși, fișoși sau pierzând vremea, aruncând priviri într-o parte sau frontale, priviri mai degrabă calculate decât curioase. Polițiștii trecu să pe lângă ei; cu grija și comuni-când în mod misterios că sunt conștienți că acești negri, deși erau pe stradă atât de târziu și în mare parte beți, nu trebuiau tratați în modul obișnuit; și nici albi care erau cu ei. Dar Rufus își dădu seama că Leona va fi curând singura albă printre ei. Asta îl făcu să se simtă inconfortabil, iar disconfortul îl făcu nervos. Leona zări un taxi gol și îi făcu semn.

Șoferul, care era alb, păru că nu ezită să oprească, nici nu păru, odată ce opri, să aibă vreun regret.

— Lucrezi mâine, o întrebă pe Leona? Acum că rămaseră singuri, se simțea puțin timid.

— Nu, zise ea, mâine e sămbătă.

— Așa e. Se simți foarte mulțumit și liber. Plănuise să-și viziteze familia, dar se gândi ce fericire ar fi să stea toată ziua în pat cu Leona. Privi spre ea observând că, deși micuță, era foarte bine făcută. Se întrebă la ce se gândeau. Îi oferi o țigară punându-și pentru un moment mâna pe a ei, dar ea refuză.

— Nu fumezi?

— Uneori, când beau.

— Bei des?

Ea râse.

— Nu, nu îmi place să beau singură.

— Păi, zise el, n-o să mai bei singură de acum încolo.

Ea nu zise nimic dar, în întuneric, păru că tresare și roșește. Se uită pe fereastra de pe partea ei.

— Mă bucur că nu trebuie să am grija să te aduc de vreme acasă astă seară.

— Nu trebuie să-ți faci griji pentru asta oricum. Nu sunt o fetiță.

— Drăguță, zise el, te-ai născut ieri.

Ea ofta.

— Uneori o zi e mult timp.

El nu dori să o întrebe ce a vrut să zică cu asta. Se uită la ea cu subînțeles și zise „Așa e”, dar ea nu păru să înțeleagă ce voia să zică. Ajunsese la Riverside Drive și se apropiau de destinație. La stânga lor, lumini palide și urâte accentuau întunecimea țărmului Jersey-ului. El se lăsa pe spate, apelcat puțin spre Leona, urmărind întunericul și luminile în trecere. Apoi taxiul se întoarse; el zări, pentru un moment, podul îndepărtat care strălucea ca și cum ar fi fost scris pe cer. Taxiul încetini în căutarea numărului casei. Dintr-un taxi din față lor tocmai coborâseră o mulțime de oameni care dispăreau în josul străzii.

— Am ajuns, zise Rufus.

— Pare să fie o super petrecere, zise taximetristul și făcu cu ochiul.

Rufus nu zise nimic. Îi plăti omului, coborără și intrară într-un hol care era mare și oribil, cu oglinzi și scaune. Liftul tocmai plecase; îi puteau auzi pe cei din grup.

— Cum de erai singură în club, Leona? întrebă el.

Ea îl privi un pic speriată. Apoi zise:

— Nu știu. Voiam să văd Harlemul aşa că m-am dus acolo astă seară ca să mă plimb. Și din întâmplare am trecut pe lângă clubul ăla și am auzit muzica, am intrat și am rămas. Îmi plăcea muzica. Îi aruncă o privire la mișto. E vreo problemă?

El râse și nu mai zise nimic.

Ea îi întoarse spatele când auziră reverberând pe coloană sunetul ușilor liftului închizându-se. Apoi auziră mecanismul cablurilor în timp ce liftul începu să coboare. Ea se uita la ușile închise de parcă viața ei ar fi depins de asta.

— E prima oară când ești în New York?

Da, era, îi spuse ea, dar visase la asta toată viața – stătea acum cu fața pe jumătate spre el, zâmbind puțin. Nu era nimic ezitant în felul ei de a fi, lucru pe care el îl găsea emoționant. Era ca un animal sălbatic care nu știa dacă să vină spre mâna întinsă sau să fugă și se repezea speriat ba într-o direcție, ba în celaltă.

— Eu m-am născut aici, zise el, privind-o.

— Știu, zise ea, deci nu are cum să fie la fel de minunat pentru tine cum este pentru mine.

El râse din nou. Își aminti dintr-o dată de zilele lui în cantonament în sud și simți din nou bocancul unui superior alb în gură. Era întins pe jos, pe țărâna roșie prăfuită, în uniforma lui albă. Unii dintre tovarășii lui de culoare îl țineau, îi țipau în urechi, îl ajutau să se ridice. Ofițerul alb plecase cu o înjurătură, dispăruse pentru totdeauna și răzbunarea nu-l mai putea ajunge. Avea față plină de pământ cu lacrimi și sânge; scuipase sânge roșu în țărâna roșie.

Veni liftul și ușile se deschiseră. O luă de braț când intrară și i-l ținu strâns la piept.

— Cred că ești o fată foarte dulce.

— Și tu ești drăguț, zise ea.
În liftul închis care se ridică vocea ei avea un tremur ciudat, ca și corpul ei – abia perceptibil, ca și cum ar fi fost bătut de vântul bland de primăvară de afară. O strânse mai tare de braț.

— Nu te-au prevenit acasă în legătură cu bronzații de care o să dai în nord?

Ea își ținu răsuflarea.

— Nu mi-o zis nimeni nimic. Oamenii-s tot oameni în ce mă privește pe mine.

„Și păsărica e păsărică, în ce mă privește pe mine”, se gândi el – și cu toate astea îi era recunoscător pentru atitudine. Îi oferise un răgaz să se regăsească. Pentru că și el tremura puțin.

— De ce-ai venit în nord? întrebă el.

Se întrebă dacă ar trebui să-i propună el sau să aștepte să o facă ea. Nu îi plăcea să ceară. Dar poate ea putea. Simți că niște fire de păr îl țin între picioare. Mușchiul masiv de sub abdomen începu să se încingă și să se întărească.

Liftul se opri, ușile se deschiseră și păsiră pe un corridor lung către o ușă deschisă pe jumătate. Ea zise:

— Cred că nu mai suportam viața acolo. Eram măritată, dar apoi m-am despărțit de soț și mi-au luat copilul – nu m-au lăsat nici măcar să-l mai văd – aşa că m-am gândit că decât să stau acolo și să îmi pierd mintile, mai bine încerc să o iau de la capăt și să-mi fac o viață aici.

Asta îl făcu să cadă pe gânduri pentru un moment, căci îi sugeră că Leona e o persoană și avea propria ei poveste, care, ca toate poveștile, însemna probleme. Dar se scutură de această sugestie. Nu avea să piardă vremea suficient cât să se încurce cu povestea ei. O voia doar pentru seara aia.

Ciocăni la ușă și intră fără să mai aștepte să răspundă cineva. Chiar în fața lor, în sufrageria întinsă care se termina cu niște uși franțuzești deschise și cu un balcon, mai mult de o sută de persoane se învârteau prin jur, unii în ținută de seară, unii în pantaloni și pulovere. Mult deasupra capelelor lor atârna o uriașă sferă argintie care reflecta în mod neașteptat părți din încăpere, ca un comentariu răutăcios

la adresa celor din cameră. Încăperea era atât de agitată de plecări și sosiri, atât de strălucitoare de bijuterii și pahare și țigări, că masiva sferă părea aproape vie.

Gazda, pe care nu o cunoștea prea bine, nu era de văzut nicăieri. La dreapta lor se aflau trei încăperi, prima dintre ele fiind plină de haine și de cadouri.

Hornul lui Charlie Parker, venind printr-un radio, domina glasurile celor din încăpere.

— Lasă-ți haina, iî spuse Leonei, și o să încerc să văd dacă mă știu cu cineva de pe aici.

— O, zise ea, sunt sigură că iî cunoști pe toți.

— Hai, zise el zâmbind și împingând-o ușor în încăpere, fă cum ți-am spus.

În timp ce ea își lăsa haina — și probabil își pudra nasul — el își aminti că iî promisese lui Vivaldo că îl va suna. Se învârti prin casă căutând un telefon relativ izolat și găsi unul în bucătărie.

Formă numărul lui Vivaldo.

— Salut scumpule. Ce faci?

— Sunt în regula, presupun. Care-i treaba? Credeam că o să mă suni mai devreme. Renunțasem să mai aştept deja.

— Păi abia am ajuns aici. Coborî vocea pentru că un cuplu tocmai intră în bucătărie, o fată blondă cu coafură stil bob olandez dezordonat și un negru înalt.

Fata se sprijini de chiuvetă, băiatul rămase în fața ei, frecându-i exteriorul coapselor încet cu mâinile. Abia se uită spre Rufus.

— Sunt o grămadă de oameni cuminti eleganți pe aici, te-ai prins?

— Da, zise Vivaldo. Apoi făcu o pauză. Crezi că merită să vin până acolo?

— Habar n-am, la dracu. Ai ceva mai bun de făcut?

— Sunt cu Jane, zise repede Vivaldo. Rufus realizează că Jane era probabil întinsă pe pat și asculta.

— A, ești cu bunică-ta, atunci n-ai ce căuta pe aici. Nu-i plăcea de Jane, care era ceva mai în vîrstă decât Vivaldo, cu părul încărunțit prematur. Nu e niciuna pe aici suficient de babă pentru tine.